

PREMÁHANIE HRIECHU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Rimanom 6; 1Ján 1,8–2,1

ZÁKLADNÝ TEXT

Lebo hriech nebude panovať nad vami, veď nie ste pod zákonom, ale pod milosťou. (Rim 6,14)

Keď Pavol Rimanom vysvetlí podstatu našej záchrany a myšlienku ospravedlnenia z viery, prechádza k ďalším dôležitým otázkam: „Ak nás naše skutky nemôžu zachrániť, načo sa nimi vôbec zaoberať? Prečo by sme jednoducho nemohli ďalej hrešiť?“

Na tieto otázky dáva odpoveď šiesta kapitola. Pavol v nej hovorí o tom, čo sa všeobecne chápe ako „posvätenie“ – teda o procese, vďaka ktorému čoraz viac odzrkadľujeme Kristov charakter a premáhame hriech. A hoci slovo posvätenie sa v Liste Rimanom nachádza len vo veršoch 6,19 a 6,22 (ako podstatné meno; grécky *hagiasmos*) a vo verši 15,16 (ako prídavné slovo; grécky *hégiasmené*), neznamená to, že by sa tejto téme nevenoval. Naopak! Pavol sa sústreďuje na tento dôležitý aspekt spasenia, ktorý bol často chápaný nesprávne a skreslene.

V Biblii slovo „posvätiť“ znamená „venovať“ („odovzdať“, „zasvätiť“) – väčšinou Bohu. Preto sa „posvätenie“ často chápe ako niečo *minulé a dokonané*, čo sa už *odohralo a zavŕšilo*. Napríklad v Sk 20,32 sa hovorí: „Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má silu budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným.“ Posvätení sú tu tí, ktorí patria Bohu.

Takéto použitie slova „posvätenie“ (resp. „posvätiť“) však nijako nepopiera dôležitú pravdu o tom, že posvätenie je celoživotný proces. Biblia toto učenie veľmi silno zdôrazňuje, hoci na to často používa iné termíny.

Tento týždeň sa budeme venovať takému pohľadu na ospravedlnenie z viery, ktoré sa neraz chápe nesprávne. Budeme hovoriť o tom, že víťazstvo v živote veriaceho nie je v rozpore s úžasným evanjeliom o Božej milosti a spasení prostredníctvom viery, nie na základe našich vlastných zásluh.

KDE SA ROZMOHOL HRIECH...

¹Čo teda povieme? Máme zotrvať v hriechu, aby sa rozmnožila milosť? ²Určite nie! Mohli by sme my, ktorí sme zomreli hriechu, v ňom ešte žiť? ³Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Krista Ježiša, boli sme pokrstení v jeho smrti? ⁴Krstom sme teda spolu s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol slávou Otca vzkriesený z mŕtvych Kristus, aj my vstúpili na cestu nového života. ⁵Ak sme sa s ním stali podobní v jeho smrti, budeme mu podobní aj vzkriesením. ⁶Ved' vieme, že náš starý človek bol spolu s ním ukrižovaný, aby bolo zneškodnené telo hriechu, aby sme už viac nebolí otrokmi hriechu. ... ¹¹Tak aj vy usudzujte, že ste mŕtvi hriechu, ale žijete Bohu v Ježišovi Kristovi. (Rim 6,1–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V piatej kapitole Pavol zdôraznil, že „kde sa rozmohol hriech, tam sa ešte väčšmi rozmohla milosť“ (Rim 5,20). Chcel tým ukázať veľkosť Božej lásky a povzbudiť tých, čo sa domnievajú, že na ich hriech už Božia milosť nestačí. V texte Rim 5,21 Pavol zdôrazňuje, že hoci hriech vedie k smrti, Božia milosť nás ospravedlňuje a prostredníctvom Ježiša vedie k večnému životu.

Prečítaj si text Rim 6,1–11. Ako rozumieš Pavlovým otázkam v prvom verši? Ako na ne odpovedá v nasledujúcich veršoch?

Na začiatku šiestej kapitoly Pavol prináša pozoruhodnú postupnosť argumentov, prečo by ospravedlnený človek nemal hrešiť. Začína myšlienkou, že ako kresťania by sme nemali hrešiť hlavne preto, že sme zomreli hriechu. Potom ukazuje, čo to znamená.

Krst ponorením do vody symbolicky predstavuje pohreb „starého človeka“ ovládaného hriechom. Ak je naše „telo ovládané hriechom“ raz a navždy mŕtve a pochované, potom už neslúžime hriechu. Z „vodného hrobu“ vstane nový človek v Kristovi, ktorý má nového Pána, a začína žiť nový život.

Kristus za nás zomrel – raz a navždy za všetkých. Teraz je však živý, lebo vstal znova. Smrť už nad ním nemá moc. Podobne aj pokrstený kresťan zomrel hriechu. Hriech nad ním už nevládne ako otrokár. Každý kresťan však vie, že hriech sa z jeho života nevytratí vynorením z vody. Ale je rozdiel, či nad nami hriech panuje (ovláda nás), alebo či s ním zápasíme (a vzpierame sa mu).

„Z uvedeného jasne vidíme, čo znamenajú apoštolove slová. Jeho výroky *Zomreli sme hriechu* alebo *Žijeme Bohu* ukazujú, že sa nepoddávame hriechu a našim hriešnym túžbam, aj keď hriech sa o nás pokúša. Hriech v nás zostáva až do konca života, ako čítame v Galatanom 5,17: *Lebo telo si žiada proti Duchu a Duch proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili, čo by ste chceli.* Všetci apoštoli a svätí preto vyznávajú, že hriech a hriešne túžby v nás zostávajú, pokiaľ sa telo neobráti na prach a nepovstane nové (oslávené) telo, ktoré je slobodné od hriechu a hriešnych túžob.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 100)

APLIKÁCIA

■ **Ako sa v tvojom živote prejavuje moc hriechu? Čo sa zmenilo tvojim krstom? Čo je pre teba v čase zápasu s pokušením nádejou a povzbudením? Čo ti pomáha nerezignovať, keď sa ti tvoj zápas zdá márný? Prečo nie je dôvodom na rezignáciu ani skutočnosť, že všetci sme hriešni a nedokonalí ľudia?**

KEĎ VLÁDNE HRIECH

¹²Nech teda nekraluje hriech vo vašom smrteľnom tele. Neposlúchajte jeho žiadosti ¹³a neposkytujte hriechu svoje údy ako nástroje nespravodlivosti, ale oddajte sa Bohu ako tí, čo vstali z mŕtvych a žijú, a svoje údy poskytujte Bohu ako nástroje spravodlivosti. (Rim 6,12.13)

Prečítaj si text Rim 6,12.13. Aké napomenutie a aká výzva zaznieva v týchto veršoch?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Keď Pavol vyjadruje pranie „nech nekraluje hriech vo vašom smrteľnom tele“, používa sloveso, ktoré znamená „kralovať“. Tým ukazuje, že *hriech* sa správa ako vládca alebo dokonca krutý diktátor. Chce úplne ovládať náš život a panovať nad nami.

Keď Pavol hovorí, aby hriech nekraloval v našom smrteľnom tele, poukazuje na to, že ospravedlnený kresťan sa má rozhodnúť, že kráľom jeho života už nebude hriech, ale Ježiš. V takomto prípade plní svoju úlohu vôľa a chcenie človeka.

„Musíš pochopiť skutočnú silu vôle. Je to vedúca sila v človekovi, moc rozhodovania a voľby. Boh dal ľuďom možnosť voľby a je na nich, aby ju uplatnili. Nemôžeš si zmeniť srdce, sám nemôžeš odovzdať Bohu svoje city, môžeš sa však rozhodnúť slúžiť mu. Môžeš mu odovzdať svoju vôľu. On potom bude pôsobiť na tvoje chcenie i skutočné konanie podľa svojej dobrej vôle. Takto sa celá tvoja prirodzenosť dostane pod moc Kristovho ducha. Tvoje city sa sústreďia na neho, tvoje myšlienky budú v súlade s ním.“ (SC 47; CK 33)

Verš 12 v pôvodnom texte doslova hovorí, že nebudeme plniť „chúťky“, „túžby“ alebo „vášne“ svojho smrteľného tela. Túžiť môžeme po veciach dobrých aj zlých. Ak v našom živote vládne hriech, prirodzene túžime po veciach, ktoré sú zlé. Nie je v našej moci týmto túžbam odolať. Len v pevnej viere v Kristovo zaslúbenie o víťazstve môžeme prežiť vyslobodenie a víťazstvo nad hriechom, ktorý sa stal naším tyranom.

Slovo „teda“ na začiatku Pavlovej vety odkazuje na to, čo povedal predtým – predovšetkým vo veršoch 10 a 11. Človek krstom ukazuje, že chce žiť pre Boha a nasledovať Kristov príklad. To znamená, že Boh sa stal stredobodom jeho nového života. Takýto človek chce slúžiť Bohu – nemôže teda súčasne slúžiť aj hriechu.

- **Zamysli sa nad uvedeným citátom z knihy Cesta ku Kristovi o ľudskej vôli a schopnosti rozhodovať sa. Snaž sa v priebehu najbližších 24 hodín vnímať, ako využívaš túto Bohom danú schopnosť pri rôznych príležitostiach, keď sa musíš rozhodovať. Využi túto príležitosť na modlitby a prosby za to, aby ti Boh pomohol správne využívať jeho vzácny dar.**

APLIKÁCIA

NIE POD ZÁKONOM, ALE POD MILOŠŤOU

Lebo hriech nebude panovať nad vami, veď nie ste pod zákonom, ale pod milosťou. (Rim 6,14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Rim 6,14. Ako rozumieš slovám, že „nie sme pod zákonom“? Ako tieto slová súvisia s Desatorom a životom podľa jeho požiadaviek? Svoju odpoveď vysvetli.

Tento verš patrí medzi kľúčové pasáže Listu Rimanom. Azda preto ho mnohí používajú ako argument, ktorým chcú dokázať, že Desatoro – najmä prikázanie o svätení soboty – bolo zrušené.

Z kontextu je však takmer zrejmé, že text to nehovorí. Ako by mohol byť hriech stále zlý a hriešny, keby sme odstránili morálny zákon? Veď predsa morálny zákon definuje, čo je hriech! Prečo by Pavol v predošlých kapitolách – a aj priamo v šiestej kapitole – venoval toľko úsilia na to, aby ukázal, že sa nemáme poddávať hriechu, keby teraz – z ničoho nič – povedal, že morálny zákon, Desatoro, ktoré definuje hriech, už neexistuje? To by predsa nedávalo nijaký zmysel.

Pavol hovorí, že človek, ktorý žije „pod zákonom“ – teda spolieha sa na nariadenia zákona a vidí v ich dodržiavaní cestu k záchrane – bude aj ďalej žiť pod vládou hriechu. Naopak, ten, kto sa spolieha na Božiu milosť, prežíva víťazstvo nad hriechom, pretože Boží zákon je napísaný do jeho srdca a Duch Svätý ho bude v živote viesť. Prijatť Krista za svojho Záchrancu, byť ním ospravedlnený, prijatť krst ako symbol „pochovania“ starého života a vstať k novému životu – to všetko je súčasťou procesu, ktorého dôsledkom je *zvrhnutie* hriechu z trónu nášho života.

Je však zrejmé, že aj človek, ktorý o sebe tvrdí, že je „pod milosťou“, no napriek tomu žije vedome v zjavnom nesúlade s Božou vôľou, môže očakávať len odsúdenie. „Pod milosťou“ žije taký človek, ktorý z Božej milosti a vďaka Ježišovej obeti prežil skúsenosť toho, že bol zbavený odsúdenia, ktoré nám priniesol hriech. Vďaka tomu môžeme byť vyslobodení z otroctva hriechu a žiť novým životom.

APLIKÁCIA ■ Na čo sa v živote skutočne spoliehaš? Môžeš povedať, že ťa zmenila Božia milosť? V čom? Ako sa to udialo? Kedy sa zaslúbenie „nového života“ stalo skutočnosťou aj v tvojom živote? Ak ešte nie, čo ti v tom bráni?

HRIECH ALEBO POSLUŠNOSŤ?

¹⁵Čo teda? Máme azda hrešiť, pretože nie sme pod zákonom, ale pod milosťou? Určite nie! ¹⁶Či neviete, že ak sa niekomu oddávate za poslušných otrokov, ste otrokmi toho, koho poslúchate – buď otrokmi hriechu, ktorý vedie k smrti, alebo otrokmi poslušnosti, ktorá vedie k spravodlivosti? ¹⁷Ale vďaka Bohu, že vy, ktorí ste boli otrokmi hriechu, stali ste sa zo srdca poslušnými tomu učeniu, ktoré vám bolo zverené. ¹⁸Boli ste oslobodení od hriechu a stali ste sa otrokmi spravodlivosti. (Rim 6,15–18)

Prečítaj si text Rim 6,15–18. Pokús sa vlastnými slovami vyjadriť hlavnú myšlienku týchto Pavlových slov. Pavol používa veľmi vyhranené, čierno-biele vyjadrenia. Naozaj neexistuje stredná cesta, ako prežiť svoj život? Zdôvodni svoj názor?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Po tom, čo Pavol predstavil hriech ako „vládcu“, pridáva ďalšiu ilustráciu – hriech je otrokár, ktorý od svojich otrokov vyžaduje bezvýhradnú poslušnosť. Dodáva však, že človek si môže vybrať, kto bude jeho pánom. Môže slúžiť hriechu, ktorý vedie k smrti, alebo môže slúžiť spravodlivosti, ktorá vedie k večnému životu. Tretia možnosť neexistuje. Sú len dve možnosti, pretože existujú len dva večné údely – večný život, alebo večná smrť.

Prečítaj si text Rim 6,17.18. Aké ďalšie argumenty používa Pavol na podporu svojich predchádzajúcich myšlienok? Ako rozumieš slovnému spojeniu „otrok spravodlivosti“ v uvedenom kontexte?

Všimni si, že text dáva do súvisu poslušnosť so správnym učením (doktrínou). Kresťania v Ríme poznali princípy kresťanskej viery a riadili sa nimi. Podľa Pavla aj správne učenie, ktoré jeho duchovní súrodenci „zo srdca“ poslúchali, zohralo svoju úlohu v tom, že sa stali „otrokmi spravodlivosti“ (verš 18).

Niektorí kresťania hovoria, že učenie v podstate nie je dôležité – to hlavné je láska. Je to však príliš zjednodušený pohľad. Nesprávne pochopenie Božieho posolstva môže mať tragické dôsledky. Už v predchádzajúcich úlohách sme si všimli, ako vážne sa Pavol zaoberal problémom falošného učenia, ktoré zaplavilo zbory v Galácii. Preto by sme si aj dnes mali dávať pozor, aby sme neznižovali význam správneho kresťanského učenia.

■ **Rozdiel medzi otrokom hriechu a otrokom spravodlivosti je nesmierne veľký. Prečo aj po krste stále podliehame hriechu? Znamená to stratu spasenia? Prečítaj si text 1Ján 1,8–2,1. Premýšľaj na modlitbe o povzbudení, ktoré ti prinášajú tieto slová.**

APLIKÁCIA

SLOBODNÍ OD HRIECHU

¹⁹Hovorím ľudským spôsobom pre slabosť vášho tela. Ved' ako ste vydávali svoje údy do služby nečistote a neprávosti na páchanie neprávosti, tak teraz vydávajúce svoje údy do služby spravodlivosti na posvätenie. ²⁰Lebo keď ste boli otrokmi hriechu, boli ste slobodní od spravodlivosti. ²¹Aký ošoh ste mali vtedy? Teraz sa za tie veci hanbíte. Lebo ich koncom je smrť. ²²Teraz však, oslobodení od hriechu, stali ste sa otrokmi Boha a máte svoje ovocie na posvätenie a nakoniec večný život. ²³Lebo mzdou hriechu je smrť a darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (Rim 6,19–23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Rim 6,19–23 a snaž sa mu porozumieť v kontexte celej šiestej kapitoly. Vlastnými slovami sa pokús zhrnúť podstatu toho, čo Pavol hovorí v týchto veršoch. Akým spôsobom sa môže stať v tvojom živote realitou to, o čo Pavlovi ide?

Pavol v týchto veršoch ukazuje, že veľmi dobre rozumie ľudským slabostiam. Ved' sám prechádzal rovnakými zápasmi. Pavol vie, kam sa uberá život človeka, keď podlieha vlastných chybám, nedostatkom a vlastnej nemohúcnosti. Znovu apeluje na dar našej slobodnej vôle a schopnosť rozhodnúť sa odovzdať svoj život do rúk nového pána – Ježiša Krista.

Najznámejším veršom tejto pasáže je zrejme verš 23, ktorý hovorí o smrti ako odplate za hriech. To je samozrejme pravda. Kontext šiestej kapitoly však poukazuje predovšetkým na to, že hriech je krutý a zlý pán, ktorý svojich otrokov klame a namiesto mzdy im prináša smrť.

Je zaujímavé, že slúžiť jednému pánovi znamená byť oslobodený od nadvlády toho druhého. Znovu preto stojíme pred rozhodnutím – slúžiť jednému, alebo druhému. „Zlatá stredná cesta“ neexistuje.

Byť vyslobodený z otroctva hriechu však neznamená byť už bezhriešny, nezápasíť s hriechom a nikdy nepadnúť. Skôr sa tým chce povedať, že hriech nad nami už „nevládne“, aj keď jeho vplyv vo svojom živote stále pozorujeme. Nemusíme mu však podliehať, nemusíme sa mu podriaďovať, nemá nárok určovať, kam pôjdeme a čo budeme robiť. Môžeme sa držať nádherných zaslúbení o víťazstve.

Táto pasáž predstavuje dôležitú výzvu pre tých, ktorí slúžia hriechu. Tento tyran nás núti konať hanebné veci – a nakoniec ako mzdu ponúka smrť. Rozumný človek by mal preto túžiť po vyslobodení z jeho moci. Naopak, tí, ktorí slúžia spravodlivosti, sa môžu radowať z večného života. Večný život však nie je „mzdou“ ani „odplatom“ za ich život. Je to dar Božej milosti. Ak by si mysleli, že si večný život niečím zaslúžili, znamenalo by to, že im unikla podstata evanjelia.

APLIKÁCIA

- Čo potrebuješ urobiť, aby tvoj život odzrkadľoval skutočnosť, že ti nevládne tyran menom „Hriech“, ale láskavá kráľovná menom „Spravodlivosť“? Akú odmenu ti títo dvaja vládcovia ponúkajú za to, že im umožníš vládnuť vo svojom živote?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Ježiš nepovolil hriechu, ani jedinou myšlienkou neustúpil pokušeniu. Aj tu smieme nasledovať jeho príklad. Kristova ľudská prirodzenosť bola spojená s božskou; na boj ho pripravila stála prítomnosť Ducha Svätého. Kristus prišiel, aby sme sa mohli stať účastníkmi božskej prirodzenosti. Dokiaľ sme s ním spojení vierou, hriech nás neovláda. Boh vedie našu ruku viery, aby sme ňou mocne uchopili Kristovo božstvo a dosiahli dokonalý charakter.“ (DA 123;TV 76)

„Pri krste sa zaväzujeme k tomu, že chceme prerušiť svoje spojenie so satanom a svoje srdce i myseľ odovzdať do služby šírenia Božieho kráľovstva... Otec, Syn i Duch Svätý sa zas zaväzujú k tomu, že budú spolupracovať s posvätenými ľudskými nástrojmi.“ (6BC 1075)

„Kresťanské vyznanie (učenie) by nemalo žiadny zmysel, keby sa neprejavilo vierou a činmi. Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Deti toho zlého slúžia svojmu pánovi, ktorému sa podriadili, a sú jeho otrokmi. Nemôžu byť služobníkmi Boha, kým sa nezrieknu diabla a jeho skutkov. Pre služobníkov nebeského Kráľa nie je v žiadnom prípade bezpečné zahrávať sa s rôznymi rozkošami a pôžitkami, ktorým sa oddávajú satanovi služobníci – hoci často opakujú, že ide o neškodné zábavu a potešenie. Boh zjavil sväté a cnostné pravdy, ktoré majú oddeľovať jeho ľud od bezbožníkov a ktorými si chce svoj ľud očisťovať pre seba.“ (1T 404)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Napriek všetkým úžasným zaslúbeniam o víťazstve nad hriechom aj ako znovuzrodení kresťania stále vnímame prejavy našej hriešnosti, slabosti a zvrátenosti. Ako je to možné? Je v tom rozpor? Vysvetlite svoje odpovede.
2. Podelte sa spoločne o svoje skúsenosti s tým, čo pre vás Kristus urobil, aké zmeny prežívate a čo pre vás znamená nový život v Kristovi.
3. Niet pochyb o tom, že jadrom posolstva evanjelia je to, čo pre nás Kristus urobil. Aké nebezpečenstvo nám hrozí, ak táto úžasná myšlienka zatieni pravdu o tom, že Ježiš chce niečo urobiť aj v nás, že nás chce meniť na svoj obraz? Prečo je dôležité vyvážiť tieto dva aspekty Božieho diela?